

17.05x17.52	1	עמוד 29	הארץ - the marker	30/04/2015	47626801-4
חברה הישראלית לביטוח יצואצחי מלאך - מנכ"ל חברת אשר - 36850					

ביטוח אשראי צחי מלאך

שיקום נפאל – הזדמנות עסקית מסוכנת

עיירה הרוסה ליד קטמנדו. נפאל אינה מדורגת בידי חברות הדירוג צילום: אי"אף פי

רעידת האדמה בנפאל היא מסוג האסונות שקשה לתפוש. היא אלפים אברו, חיי רבים אחרים נהרסו, ולא לה מצד טרף הרס פיזי בלתי נתפש, שהפך אזורים שלמים לעיי חורבות. דבר אחר, עם זאת, לא השתנה: נפאל היתה ונתרה אחת המדינות העניות בעולם, עם תליג לנפש של 730 דיר לר בלבד – ומהמדינות המסוכנות ביותר לעסקים. חשוב לזכור זאת דווקא כעת, כשהעולם מתגייס לעזרה בשיקום, ובחבי רות רבות (בהן ישראליות) שואפים לקחת חלק במאמצי הבנייה של אזורים שנהרסו. נפאל, שבמרכז אסיה, היא מדינה כה מסוכנת לעסקים, עד שחברות הדירוג הבינלאומיות כלל אינן מדרגות אותה. למדינה כזאת אין רזרבות למקרי חירום ובלא סיוע חיצוני מאי רגונים בינלאומיים – אין לה יכולת עצמאית לשרוד משברים כה קשים. ניסיון העבר מלמד כי במדינות שבהן אירע אסון טבע ישנה התי גייסות כללי-עולמית לסיוע הומניטרי למדינה הפגועה. יש לשער שבחודשים הקרובים יושקע בנפאל כסף רב בשיקום ההרס שנגרם למדינה. יצואנים ישראלים בתחומי התשתיות, החקי לאות והתקשורת יוכלו לקחת חלק בפרויקט השיקום ולתרום מניסיונם.

אבל כשמדובר בנפאל, שמצבה מראש לא מזהיר, הסיכון העסקי גדול לא פחות מההזדמנות. הרברים נכונים גם למדינות עניות אחרות שמוערות לאסונות טבע, ושי בהן פועלות חברות ישראליות. הסיכון העיקרי שעמו יצטרכו להתמודד היצואנים הישראלים שירצו להשתלב בשיקום נפאל, הוא פוליטי – כלומר, חוסר הוודאות שהממשלה הנפאלית תשלם בזמן, ואם בכלל, עבור השירותים. הסיכון הפוליטי כולל כמה תרחישים:

עידת אדמה עשויים, לעתים, להיחשב מכוסים בביטוח סיכונים פוליטיים. בעולם הביטוח רעידת אדמה נחשבת "כוח עליון" וברוב עסקות היצוא המסחריות כוח עליון מוהרג מפוליסת הביטוח – אבל "כוח עליון" עשוי לעתים להי פוך לסיכון פוליטי, כלומר לסיכון שהממשלה לא תעמוד בהתחייבויותיה ההוזיות מול צדדים שלישיים, כתוצאה ממקרה הכוח העליון. חברות ישראליות לא צריכות להדיר רג- ליהן מנפאל וממדינות דומות. עם זאת, לא מומלץ לעשות זאת בלי לגרר את הסיכונים – כלומר, לבטח את כל שלושת מרכיבי הסיכון שציינת י או את חלקם, לפי העניין. אם נדרש מימון בנקאי, זה יהיה תנאי סף של הבנק להי עמדת המימון. גידור סיכונים יסייע לחברות לקחת חלק בשיקום המדינה, בלי להיקלע למי צב שבו יזדקקו לשיקום בעצמן.

הכותב הוא מנכ"ל אשראי, החברה הישראלית לביטוח סיכונים סחר חוץ

האחד הוא הסיכון שהיצואן יתחיל לייצר ול- צבור עלויות, ולפתע ממשלת נפאל תודיע על ביטול ההסכם, מסיבה שאינה תלויה ביצואן. במקרה זה, היצואן יספוג נזק בגין עלויות הייצור, אלא אם יצליח למכור את הסחורה לגורם שלישי. סיכון זה מכונה בלשון מקצועית "סיכון טרום משלוחים". סיכון נוסף, המכונה "סיכון המשלוח", הוא שהמוצרים יישלחו לנ- פאל, אבל התמורה לא תתקבל מסיבה כלשהי, למעט סכסוך מסחרי (אינו סיכון פוליטי). תרחיש שלישי הוא שהקונה בנפאל משלם בתשלומים (אשראי) ולפתע, עקב אירוע חיצוני או החלטה פוליטית, מפסיק לשלם. במקרה זה, אם נדרש מימון חיצוני מבנק, נכנס סיכון נוסף. מניסיוננו, בנקים לא יסכימו להעמיד אשראי למדינה כמו נפאל, כשלא ברור כיצד מתפקדת מערכת הבנקאות הנפאלית, למעט כשהאשראי מבוטח בידי חברת ביטוח אשראי חיצונית. אגב, בניגוד לדעה הרווחת, גם נזקים מר-